

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

«Затверджую»

**Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи**

Інна ПРОКОП

«23» жовтня 2024 року

ПРОГРАМА
підсумкової атестації
здобувачів вищої освіти
освітній рівень – другий (магістерський)
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 «Початкова освіта»
ОПП «Початкова освіта»

Форма атестації:

*комплексний кваліфікаційний іспит
захист кваліфікаційної роботи*

Чернівці – 2024

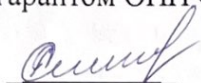
Програма підсумкової атестації складена відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня (затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол №3 від 03.04.2023 р., та введена в дію наказом ректора №118 від 03.04.2023 р.)

Розробники:

Романюк Світлана Захарівна – доктор педагогічних наук, професор
Іванчук Марія Георгіївна – доктор психологічних наук, професор
Прокоп Інна Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
Гордійчук Оксана Євгенівна – кандидат педагогічних наук, доцент
Шевчук Кристина Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
Предик Аліна Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент
Шульга Альна Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОПП «Початкова освіта»

Гарант ОПП

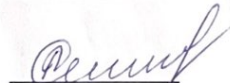

(підпис)

Світлана РОМАНЮК

(прізвище та ініціали)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Протокол № 3 від "08" жовтня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Світлана РОМАНЮК

(прізвище та ініціали)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича здійснюється відповідно до:

- Положення «Про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (від 01.10.2019 р.);
- Положення «Про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (від 27.02.2020 р.);
- Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (від 27.05.2020 р.).

Метою підсумкової атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є оцінювання рівня сформованості загальних і спеціальних фахових компетентностей випускників, передбачених змістом освітньо-професійної програми «**Початкова освіта**» спеціальності 013 «Початкова освіта».

У процесі підсумкової атестації перевірі підлягають:

- знання нормативно-правових документів, що регламентують діяльність ЗЗСО; напрями діяльності вчителя, його функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу ЗЗСО; обсяг і функції роботи вчителя та інших працівників ЗЗСО; умови і передумови функціонування ЗЗСО;
- знання сучасних концепцій, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку; види і зміст контролю за його перебігом;
- знання традиційних та інноваційних технологій організації і здійснення освітньої діяльності в початковій школі;
- володіння набутими у процесі навчання та/або професійної діяльності знаннями на рівні новітніх досягнень, які є основою для критичного мислення та здійснення інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- знання специфіки навчання на межі предметних галузей;

- знання методик основних освітніх галузей початкової школи у професійному становленні вчителя;
- знання особливостей сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в освітній процес; теоретико-методичних принципів педагогічної творчості та її компоненти;
- уміння розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань;
- уміння застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання психолого-педагогічної інформації;
- уміння поєднувати теорію і практику, а також уміння приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;
- уміння використовувати навички, що були сформовані й розвинуті під час вивчення дисциплін професійної практичної підготовки;
- уміння розробляти документацію, навчально-методичне забезпечення занять відповідно до вимог початкової школи;
- уміння використовувати техніки саморегуляції та засоби психологічного налаштування;
- уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність цілеспрямовано у логічній послідовності;
- уміння визначати доцільність і можливості застосування нових методів і технологій за обраною спеціальністю.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта», ОПП «Початкова освіта» проводиться у формі:

- комплексного кваліфікаційного іспиту;
 - захисту кваліфікаційної роботи,
- за відповідно затвердженою програмою атестації, яка регламентує зміст і час її проведення.

Підсумкова атестація проводиться як комплексна перевірка програмних результатів навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідно до ОПП «Початкова освіта» спеціальності 013 «Початкова освіта».

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«НОВІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Сучасні підходи до мовно-літературної освіти молодших школярів. Класифікація сучасних підходів до мовної освіти. Реалізація концептуальних ідей мовної освіти в початковій школі. Характеристика мовно-літературної освітньої галузі початкової школи (за Державним стандартом початкової освіти). Комунікативна спрямованість навчання української мови взагальноосвітній школі. Реалізація компетентнісного та діяльнісного підходів на уроках української мови та читання в початковій школі. Інтегративний підхід до організації освітнього процесу в період навчання грамоти.

Технологічність початкового навчання української мови та читання як чинник їх модернізації. Особливості організації процесу навчання, побудованого за технологічним принципом. Загальна характеристика сучасних навчальних технологій у системі початкового курсу української мови і читання. Методика використання творчо-розвивальних технологій навчання в контексті сучасної шкільної мовної освіти. Креативні технології на уроках мовно-літературної освітньої галузі у початковій школі.

Загальні положення і приклади використання креативних технологій під час вивчення мовного матеріалу в початковій школі. Проектне навчання на заняттях з української мови як різновид творчо розвивальних технологій. Технологія використання ігрової діяльності в системі вивчення мовно-літературної освітньої галузі. Урок української мови у системі проблемного навчання. Технологія дослідницького навчання в контексті мовної освіти молодших школярів.

Лінгводидактичні умови ефективності технології формування комунікативної компетенції в процесі навчання української мови. Місце

комунікативних тренінгів у мовленнєвому розвитку молодших школярів. Теорія і практика формування умінь та навичок ефективного ділового спілкування. Технологія «Щоденні 5» на уроках словесності.

Види диференційованих завдань і методика їх застосування на уроках мови і читання в початковій школі з урахуванням індивідуальної траєкторії розвитку молодших школярів. Форми організації диференційованого навчання на уроках української мови в 3-4 класах. Технології формування творчої особистості молодших школярів на уроках читання. Технології організації навчального співробітництва: колективно-групові технології, технології кооперативного навчання на уроках української мови та читання. Інтерактивні форми взаємодії вчителя та учнів в освітньому процесі при вивченні мовно-літературної галузі.

Технології ситуативного моделювання як засіб літературного розвитку молодших школярів. Інтерактивні технології навчання на уроках української мови як засіб формування комунікативно-мовленнєвих умінь молодшого школяра. Формування лексичних умінь і навичок молодших школярів засобами інтерактивних технологій.

Технологія організації навчальної проектної діяльності на уроках мовно-літературної галузі як засіб формування дослідницьких умінь молодших школярів.

Технологія розвитку критичного мислення на уроках української мови та читання. Технологія «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» (ЧПКМ) – один із напрямків його формування. Модель побудови уроку за технологією ЧПКМ. Стратегії та методи технології ЧПКМ.

Література:

1. Вашуленко М.С., 100 мовних вправ для розвитку дослідницьких умінь учнів: метод. посібн. для вчителів. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 64 с.
2. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» : для пед. працівників. Київ : Генеза, 2021. 160 с.
3. Канищенко А.П. Лекційно-практичний курс з дисципліни «Технології вивчення галузі «Мова і література». Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2015. 160 с.
4. Коваленко Л. Формування ключових компетентностей на уроці літературного читання в 3 класі. *Початкова школа*. 2017. № 1. С.8-10.
5. Комар О. А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій. Теоретико-методичні аспекти. Монографія /О.А.Комар. - Умань: РВЦ. «Софія», 2008. - 331 с.
6. Куйдан О. М. Дидактичні ігри на уроках читання в початкових класах. Методичний посібник / О. М. Куйдан. - Тернопіль: Мальва-ОСО, 2008. 120 с.
7. Куріпта В. І. Навчальні ігри на уроках читання. 1-4 класи. - Х.: Вид. група «Основа», 2008. - 160 с.
8. Кучеренко І. Технологія проблемного навчання української мови:

- сутність та лінгводидактичний потенціал. *Українська мова і література в школі*. 2018. № 3. С. 14-21.
9. Лапіна А., Плювака В. Лінгвістичний аналіз тексту – запорука розуміння художнього твору учнями початкових класів. *Початкова школа*. 2017. №2. С.17-18.
 10. Максименко Н. Б., Качак Т. Б. Технології вивчення предметів галузі «Мови і літератури» в початковій школі: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2015. – 100 с.
 11. Митник О., Швець С., Буряк Г. Розвиток пізнавальної сфери особистості молодшого школяра на уроках літературного читання. *Початкова школа*. 2017. № 1. С.10-15.
 12. Освітня програма початкової школи НПП «Інтелект України». Харків, 2020.
 13. Пономарьова К. Нестандартні форми організації навчання української мови в початкових класах. *Початкова школа*. 2015. №12. С.1-6.
 14. Похилюк О. Інтерактивний урок української мови в 3 класі. *Початкова школа*. 2015. №12. С.10-13.
 15. Пушкарьова Т.О. Авторська навчальна програма початкової школи «Росток». Київ: Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України, 2020.
 16. Романюк С.З., Котик Т.М. Актуальні проблеми вивчення предметів мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Чернівці-Івано-Франківськ, 2021. 286 с.
 17. Тарасенко С. Прийоми розвитку критичного мислення на уроках читання. 2 клас. *Початкова освіта*. - 2010. - № 6.
 18. Теорія і технології вивчення освітньої галузі «Мова і література»: курс лекцій / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини: уклад. Л.М. Роєнко. – 2-ге вид. доп. – Умань: Візаві, 2019. – 172 с.
 19. Технології навчання в мовно-літературній галузі початкової школи / укл. Роєнко Л.М., Торчинська Т.А., Умань, 2018, 150 с.

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Сутність реформування та модернізації початкової математичної освіти на сучасному етапі. Аналіз оновленого змісту математичної освіти у початковій школі.

Сутність технологічного підходу до навчання математики у початковій школі. Технологія навчання як засіб реалізації технологічного підходу. Логіко-дидактичний аналіз навчального матеріалу – основа проектування навчального процесу на уроці математики.

Вимоги до сучасного уроку математики у початкових класах в умовах реалізації компетентнісного та технологічного підходів до початкової математичної освіти. Технологія побудови сучасного уроку математики у

початковій школі.

Діяльнісний підхід у вивченні математики в умовах реформування початкової математичної освіти. Щоденні 3.

Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці математики в умовах компетентнісного підходу за допомогою конструктора LEGO.

Психолого-педагогічні особливості організації диференційованого навчання в початковій школі. Методика вхідного, поточного та підсумкового діагностування навчальних досягнень учнів на уроках математики. Способи диференціювання навчальних завдань на уроках математики. Особливості використання диференційованих навчальних завдань на різних етапах уроку математики. Способи диференціювання домашніх завдань та їх оцінювання. Способи оцінювання диференційованих завдань.

Інтерактивні технології навчання математики молодших школярів. Особливості організації інтерактивної навчально-пізнавальної діяльності учнів 1-4 класів на уроках математики. Інтерактивний урок математики у початковій школі.

Історія становлення системи розвивального навчання. Основні концептуальні положення технології. Теоретичні основи навчання математики молодших школярів за технологією розвивального навчання. Урок математики в системі розвивального навчання. Методичні підходи до вивчення основних тем початкового курсу математики за технологією особистісно-розвивального навчання.

Технологія розвитку критичного мислення на уроках математики у початковій школі

Характеристика технології проблемного навчання. Особливості створення проблемних ситуацій на уроках математики у початковій школі. Використання методів проблемного навчання у початковому курсі математики.

Основні концептуальні положення технології випереджувального навчання. Схеми-опори – основний методичний інструмент технології випереджувального навчання. Коментоване управління як рушійна сила уроку математики.

Сутність технології УДО. Основні способи укрупнення дидактичних одиниць (внутрішньо предметної інтеграції) у початковому курсі математики: математична вправа-тріада; метод взаємообернених задач та деформованих вправ в системі УДО.

Література:

1. Фадєєва Т. О. Інноваційні технології навчання математики у початкових класах: Навчально-методичний посібник для студентів психолого-педагогічного факультету педагогічного університету /

- Т.О.Фадєєва. – Кіровоград: Авангард , 2011. – 95 с.
2. Телячук В. П., Лесіна О. В. Інноваційні технології в початковій школі. – Х.: Основа, 2007. – 240 с.
 3. Коваль Л. В., Скворцова С.О. Методика навчання математики в початковій школі: теорія і практика. – Частина I. – Одеса.: Видавництво-Автограф, 2008. – 284с.
 4. Митник О.Я. Навчально-творча діяльність молодших школярів на уроках математики. Методика навчання математики в системі післядипломної освіти. – Київ: Видавництво «Початкова школа», 2005. – 96 с.
 5. Перегонова Г. Д. Інтерактивні технології на уроках математики. Методичні матеріали. – Краматорськ, 2017. – 56 с.
 6. НУШ та інноваційні технології в початковій школі // Джерело: <https://www.pedrada.com.ua/article/2251-nush-ta-nnovatsyn-tehnolog-v-pochatkovy-shkol>
 7. <https://nus.org.ua/articles/yak-provesty-najkrashhyj-urok-matematyky-5-porad-uchytelyam-chastyna-1/>
 8. Нові підходи до навчання та викладання математики в умовах Нової української школи // Джерело: <https://vseosvita.ua/library/novi-pidhodi-do-navcanna-ta-vikladanna-matematiki-v-umovah-novoi-ukrainskoi-skoli-26069.html> //<https://www.youtube.com/watch?v=2VdxZD1CmYc>
 9. Математика у НУШ як поєднати традицію з новими стратегіями компетентнісного навчання // Джерело: <https://www.youtube.com/watch?v=D4o88db2hp0>
 10. Прокоп І.С., Нікула Н.В. (2021) Методичні рекомендації до вивчення курсу «Актуальні питання у навчанні математичні освітньої галузі в початковій школі». Чернівці: РОДОВІД, 2021. 40 с.

«ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Нова українська школа - домінанта реформування сучасної початкової освіти. Основні вектори модернізації початкової освіти. Особливості інноваційної діяльності, класифікація інновацій у початковій освіті.

Основні засади інтегрованого навчання. Особливості побудови інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у початковій школі.

Інтегрування освітніх галузей у змісті курсу "Я досліджую світ".

Особливості розвивального навчання. Порівняльна характеристика традиційної та розвивальної систем навчання. Розвивальне навчання в контексті вивчення природничої освітньої галузі за системою розвивального навчання Ельконіна-Давидова. Особливості застосування системи розвивального навчання на уроках «Я досліджую світ».

Особливості формування у молодших школярів дослідницької поведінки на уроках «Я досліджую світ» за методикою О.Савенкова. Структура дослідницької поведінки. Розвиток уміння бачити проблеми.

Спостереження та експерименти. Методика проведення дослідів та експериментів на уроках «Я досліджую світ».

Сутність технології розвитку винахідницьких задач за А. Альтшулером. Особливості використання ТРВЗ-технологій на уроках «Я досліджую світ». Методика побудови уроку «Я досліджую світ» з використанням ТРВЗ-технологій. Використання на уроках «Я досліджую світ» методу моделювання маленькими чоловічками та методу аналогій.

Особливості застосування прийомів STEM -технології під час викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початкових класах.

Особливості застосування технології проектування під час вивчення історичної та громадянської освітніх галузей. Диференціація навчання в контексті вивчення історичної та громадянської освітніх галузей.

Технологія проблемного навчання на уроках «Я досліджую світ» під час вивчення громадянської та історичної освітніх галузей.

Використання інтерактивних технологій у процесі вивчення «Я досліджую світ». Організація в початковій школі кооперативного навчання під час вивчення суспільствознавчих освітніх галузей. Особливості використання інтерактивних технологій на уроках «Я досліджую світ». Навчальний діалог– комунікативна лінія інтерактивного навчання на уроках суспільствознавчого напрямку. Особливості організацій на уроках «Я досліджую світ» групової роботи.

Потенційні можливості і актуальність застосування технології проектування на уроках суспільствознавчих освітніх галузей. Особливості побудови на уроках «Я досліджую світ» навчального проекту. Методика організації творчого проектування в початковій школі на уроках «Я досліджую світ».

Сутнісна характеристика здоров'язберезувальних технологій. Впровадження здоров'язберезувальних технологій в сучасній початковій школі. Ігрові технології вивчення соціальної та здоров'язберезувальної освітніх галузей. Навчальна гра як органічний механізм пізнання навколишньої дійсності молодшими школярами. Особливості використання дидактичних та екологічних ігор на уроках «Я досліджую світ».

Особливості впровадження ІКТ під час вивчення інформатичної освітньої галузі. Використання мультимедійної технології під час вивчення молодшими школярами інформатичної освітньої галузі.

Література:

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу»: – Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. – 128 с.
2. Гавриш Н. В. Інтегровані заняття: методика проведення / Н. В. Гавриш. – К.: Шкільний світ, 2007. – 128 с.

3. Гільберг Т.Г. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 кл. закладів загально середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2019. 256с.
4. Державний стандарт початкової освіти. [Електронний ресурс]: (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології, практикум. – К.: Слово, 2014. – 448 с.
6. Іванчук М.Г., Цуркан Т.Г., Громадянська та історична освітня галузь у змісті початкової освіти: дидактико-методичний аспект: навч.-метод. посібник/ М.Г. Іванчук, Т.Г. Цуркан. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2019. – 376 с.
7. Інновації в методиці викладання початкового курсу природознавства: навч. метод, посіб. / [укладачі О.О.Ліннік, Н.І.Черв'якова]. - Луганськ: Альма-матер, 2006. - 85 с.
8. Крамаренко А. М. Методика навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство» : навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2015. 394 с.
9. Крамаренко А. М. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи: навч. посіб. / Алла Крамаренко, Катерина Степанюк. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. – 354 с.
10. Мелаш В.Д. Підготовка майбутніх педагогів до реалізації екологічної освіти для сталого розвитку: навчально-методичний посібник. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького. 2017. 205 с. (Серія «Екологічна освіта для сталого розвитку»).
11. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник / М.В.Михайліченко, Я.М. Рудик. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
12. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Посібник для студентів пед. університетів. - К.: Курс, 2002. - 895 с.
13. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczija.html>
14. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
15. Пинзеник М. Методика викладання дисциплін природознавчого циклу : навчально-методичний посібник / О. М. Пинзеник ; Міністерство освіти і науки України, Мукачівський державний університет. - Київ: Кондор, 2018. - 118 с.
16. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. Початкова школа. – К.: ТД «Освіта-Центр, 2018. – 80 с.
17. Типова освітня програма під керівництвом О. Я. Савченко; <https://mon.gov.ua>.
18. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. <https://mon.gov.ua>.

«ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Освітня галузь «Технології» та «Мистецтво» в системі початкового навчання. Аналіз розділу чинної програми та підручників, які реалізують зміст освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі: характеристика освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі; специфіка технологічного та мистецтвознавчого змісту в програмах; зміст та завдання освітніх галузей; змістові лінії освітніх галузей; аналіз підручників, що реалізують предмет «Трудове навчання» та «Мистецтво». Міжпредметні та внутріпредметні зв'язки при викладанні трудового навчання та образотворчого мистецтва в початковій школі.

Мета та завдання освітніх галузей «Технології» та «Мистецтво в початковій школі» Формування ключових компетентностей молодших школярів. Структура навчальної програми початкового курсу образотворчого мистецтва та трудового навчання. Характеристика змісту навчання. Інноваційні підходи до викладання уроків образотворчого мистецтва та трудового навчання. Реалізація принципів навчання на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання. Аналіз орієнтовного календарного планування уроків образотворчого мистецтва та трудового навчання, згідно нової програми.

Методи, форми та види занять для організації навчального процесу з методики викладання образотворчого мистецтва та трудового навчання. Педагогічні умови опанування образотворчим мистецтвом молодшими школярами в сучасній початковій школі. Етапи (стадії) образотворчості. Програмно-методичне забезпечення – педагогічна умова здійснення художньої освіти та естетичного виховання дітей молодшою шкільного віку. Способи активізації технологічності та образотворчості в 1-4-х класах.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання та образотворчого мистецтва на засадах компетентнісного підходу. Особливості обліку навчальних досягнень учнів у поточному контролі. Вимоги до оцінювання знань учнів з образотворчого мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі

Особливості педагогічних технологій та їх реалізація в освітніх галузях «Технології» та «Мистецтво» в початковій школі. Сутність та зміст предметно-інтегративного підходу до технологічної та мистецької освіти. Специфіка художньо-педагогічних технологій на уроках мистецтва та трудового навчання в сучасній початковій школі.

Сутність поняття техніка в образотворчій діяльності. Традиційні техніки малювання як засіб навчання образотворчого мистецтва в сучасній початковій школі. Класифікація традиційних художніх технік образотворчого мистецтва. Особливості використання нетрадиційних технік малювання на уроках образотворчого мистецтва за новою програмою. Класифікація нетрадиційних матеріалів для організації та проведення занять з образотворчого мистецтва та

трудового навчання.

Особливості вивчення нетрадиційних технік малювання в 1 класі: Кляксографія; Техніка набризку; Малювання долонькою, пальчиками та кулачком; Монотипія. Специфіка вивчення нетрадиційних технік малювання в 2 класі за новою програмою: Прямографія; Гратографія; Акватипія; Штампування; Відбитки мильних пузирів Ниткографія. Інноваційні техніки ручної обробки матеріалів на уроках трудового навчання в 1-2 класі.

Методичні підходи до вивчення нетрадиційних технік малювання в 3 класі: акварель «по мокрому», гризайль, монотипія з графічним доопрацюванням, інші графічні, живописні та змішані техніки. Специфіка вивчення нетрадиційних технік малювання в 4 класі за новою програмою: Петриківський розпис; Естамп; Колаж. Особливості вивчення інноваційних технік ручної обробки матеріалів в 3-4 класі на уроках трудового навчання.

Література:

1. Веремійчик І. М. Творчість на кінчиках пальців. Тернопіль: Мальва- ОСО, 2002. 108 с.
2. Веремійчик І. Тестові завдання для перевірки навчальних досягнень учнів з трудового навчання. Початкова школа. – 2011. – № 4. – С. 30 – 33.
3. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: ОСО Мальва, 2004. 276 с.
4. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.–208 с.
5. Дробчак Я. Оптимальний вибір методів на уроках трудового навчання в початковій школі. Початкова школа. 2010. № 3. С. 38-42.
6. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні : навч.-метод. посібник. [Гетта В. Г., Гуревич Р. С., Коберник О. М. та ін.]. За заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. Умань : СПД Жовтий, 2008. 212 с.
7. Коберник О. М., Ящук С. М. Методика організації проектно- технологічної діяльності на уроках трудового навчання: навчально- методичний посібник. Умань, 2001. 82 с.
8. Коберник О. Сучасні проблеми впровадження проектної технології на уроках трудового навчання Трудова підготовка в закладах освіти. 2011. № 3. С. 3-6.
9. Коберник О., Сидоренко В. Концепція технологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів України (Проект). Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. № 6. С. 3-11.
10. Коновець С. Творчий розвиток учителя образотворчого мистецтва: монографія. Рівне: Волинські обереги, 2009. – 384 с.
11. Коновець С.В. Використання креативних освітніх технологій в особистісному розвитку учнівської молоді. Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень та перспективи. Зб. наук. праць. – Київ, 2003. – С.459-464.

12. Коновець С.В. Від арт-терапії до креативних освітніх технологій. Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір: зб. наук. пр. (за ред. І.А.Зязюна, Н.Г.Ничкало). – К., 2008. – С.463-475.
13. Коновець С.В. Освітньо-виховні функції образотворчого мистецтва. Реклама і дизайн в умовах глобалізації вищої освіти та інформаційної інтеграції. Зб. наук. праць. Вип..3. Київ, 2005. С.135-138.
14. Мафтин Лариса, Предик Аліна, Шевчук Кристина (2019) Педагогічний потенціал українських народних паремій. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – № 10 (94). – 385с. – С.160-176.
15. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід. Навчальний посібник. За заг. ред. О. М. Коберника, В. К. Сидоренка. Умань: СПД Жовтий, 2008. 216 с.
16. Огієнко Д.П. Інноваційні підходи до вивчення галузі «Технології»: Лекційний курс. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта». Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2014. – 116 с.
17. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
18. Печерська Е.П. Уроки музики у початкових класах: навч. посібник. – Київ: Либідь, 2001. – 272 с.
19. Предик А. Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах нової української школи / Збірник наукових статей «Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти» : у 3-х частинах / За заг. ред. О.В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. – Суми, 2020. Ч. 2. – 200с. С. 71.
20. Предик А., Григорчук А. Інноваційні методи і засоби естетичного виховання // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: збірник наукових статей у 2 томах / За заг.ред.О.В.Гузенко. - Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. –Т.2. –304с.
21. Предик А., Кавулич І. Особливості поліхудожнього виховання молодших школярів в початковій школі /Аліна Предик, Іванна Кавулич // Збірник наукових статей у двох частинах. Том 1. «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»: у 2-х томах / за заг.ред.О.В.Зосименко. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. – Т.1. – 346с. – С. 51-55.
22. Предик А.А., Руснак І.С. Генеза оцінювання в початковій школі України: теоретико-методологічний аспект: навч. посіб. / А.А. Предик, І.С. Руснак. – 3-тє вид. доповнене. – Чернівці-Вижниця: Черемош, 2015.
23. Предик А.А. Формування готовності вчителя початкових класів до змістового оцінювання навчальної діяльності молодших школярів // Розвиток системи неперервної освіти в контексті суспільних трансформацій ХХІ століття: колект. монографія / за ред. Іванчук М.Г. // Авт. кол.: М.Г. Іванчук, Федірчик Т.Д., Романюк С.З., Прокоп І.С. та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю.

- Федьковича, 2016. – 400 с. – С. 207- 216.2015. – 315с.
24. Предик А.А. Психолого-педагогічна наука про сутність і функції оцінювання // Розвиток системи неперервної освіти в контексті суспільних трансформацій ХХІ століття: колект. монографія / за ред. Іванчук М.Г. // Авт. кол.: М.Г. Іванчук, Федірчик Т.Д., Романюк С.З., Прокоп І.С. та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, 2016. – 400 с. – С. 292-310.
25. Предик, А.А., Шевчук, К.Д., Фалинська, З.З., Лоїк, Х.Б., Дзюба, П.М. Psychological and Pedagogical Aspects of the Development of Integrative Readiness of Future Specialists for Professional Activity. Journal of Education and e-Learning Research. Психолого-педагогічні аспекти розвитку інтегративної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності. Журнал досліджень освіти та електронного навчання, 2020, №7(3), С. 263-269. <http://asianonlinejournals.com/index.php/JEELR/article/view/1955>
26. Психофізіологічні основи трудового навчання – важливий компонент професійної підготовки вчителя. Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. № 3. С. 25-28.
27. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва [Текст] : [навч.- метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва] / [Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Серих]. – 2-ге вид. – Суми : НІКО, 2015. – 110 с.
28. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості. К. : Педагогічна думка, 2010. 380 с.
29. Шестобуз О.С. Образотворче мистецтво з методикою викладання в початкових класах [Текст] : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. - 140 с.

«ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Інклюзивне навчання учнів у системі НУШ. Вимоги до організації та проведення уроку в інклюзивному класі. Роль та особливості технологізації у впровадженні інклюзивного навчання. Сутність та характеристика технології інклюзивного навчання. Організаційні та педагогічні технології інклюзивного навчання.

Технології спільного викладання в інклюзивному класі.

Індивідуалізація і диференціація як педагогічні технології інклюзивного навчання учнів. Сутність, зміст та вимоги до індивідуалізації та диференціації як педагогічних технологій інклюзивного навчання учнів.

Кооперативна технологія навчання учнів інклюзивного класу. Сутність, зміст та стратегії реалізації кооперативної технології навчання учнів інклюзивного класу.

Технологія альтернативної комунікації учнів з особливими освітніми потребами. Використання асистивних технологій в інклюзивному навчанні учнів: нормативно-правове забезпечення, теорія і досвід. Психолого-

педагогічні основи застосування альтернативної та додаткової комунікації (АДК) в роботі з дитиною з ООП. Піктограми: сутність, переваги, способи та практика застосування.

Технології корекції навчальних і поведінкових труднощів. Технології формування у дітей соціальних навичок. Технології формування у дітей соціальних навичок.

Література:

1. Гордійчук О.Є. Технологія інклюзивного навчання у початковій школі» в системі формування інклюзивної компетентності майбутнього педагога. *Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат* : матеріали І Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8 квітня 2021 р.) / Упор. Удич З.І. Тернопіль: ТНПУ, 2021. С. 57-60.
2. Казачінер, О. С. & Бойчук, Ю. Д. (2021) Теоретичні та практичні аспекти формування сучасних педагогічних технологій: матеріали наук-практ. конф., м. Київ, 12-13 лют. 2021 р. *Молодий вчений*, 25–29.
3. Колупаєва А. А. Педагогічні технології інклюзивного навчання / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. – Харків : Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. – 160 с.
4. Колупаєва, Алла Анатоліївна. Інклюзивна практика: технології навчання [Текст] / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. - К. : Літера ЛТД, 2019. - 160 с.
5. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К.: «А.С.К.», 2012. – 307 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»). – Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/17>
6. Романюк, С. В. (2019) Сучасні технології навчання осіб з особливими освітніми потребами. Педагогічний пошук, №1 (101), 37–40. Link: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pedp_2019_1_13.pdf
7. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів : «Новий світ – 2000», 2019. – 264 с.

«ЦИФРОВА ТА МЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»

Вступ до предмету «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи». Актуальність проблеми. Поняття цифрової та медійної грамотності учителя початкової школи. Характеристика понять цифрова та медійна грамотність. Загальна характеристика цифрової та медійної грамотності особистості як результату медіаосвіти. Історичні аспекти виникнення цифрової та медійної грамотності особистості в контексті медіаосвіти. Суть цифрової та медійної компетентностей учителя початкової школи.

Медіаграмотність в освітньому процесі початкової школи. Актуальність медіаграмотності. Поняття медіа та медіаграмотності. Види медіа та медіаконтенту. Інформація та її особливості. Вплив медіа на особистість.

Безпека та конфіденційність в інтернеті. Поняття "безпека" та "конфіденційність" в контексті Інтернету. Загрози в Інтернеті. Шляхи захисту даних. Захист дітей в Інтернеті. Специфіка використання онлайн-ресурсів та платформ в освітньому процесі початкової школи.

Інтерактивність в навчанні: онлайн-ресурси та платформи в освітньому процесі. Різновиди онлайн-ресурсів: інтерактивні віртуальні екскурсії, електронні підручники та навчальні ігри, відеоуроки та вебінари для дітей. Особливості роботи з онлайн-ресурсами в початковій школі. Платформи в освітньому процесі: Google сервіси, сервіси зворотного зв'язку, інтерактивні плакати, використання інтерактивних завдань та тестів, віртуальні лабораторії та експерименти, інші платформи та їх можливості.

Література:

1. Волошенюк, О.В. & Ганик, О.В. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя. Київ: ЦВП, АУП, 2018. 234.
2. Горленко Г. Медіаосвіта на заняттях з фінансової грамотності. Навчальне видання. За редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ : АУП, ЦВП, 2021. 76 с
3. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с.
4. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. Відп. ред. та упоряд. Будівська Г., Дуцик Д., Тараненко О. Київ: IREX, 2022.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
6. Саражинська, Н.А., Пушкарьова, Т.О. & Гущина, Н.І. Інформаційна культура. Програма курсу початкової загальної освіти (Освітня галузь «Технології»). 1-3 кл. Київ: Росток А.В.Т., 2014. 12.
7. Череповська, Н. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ: візуальна медіа культура. Київ: Шк. світ, 2010. 128.
8. Шейбе С. Медіаграмотність : підручник для вчителів [Електронний ресурс] / перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. - Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017.319 с.
9. Шестобуз, О. Особливості використання інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи. Acta Paedagogica Volynienses: Науковий журнал. Вип. 1. Т. 2. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки, 2022. 216–221.
10. Шестобуз, О. С. Сучасні інформаційні технології: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 212.

Шульга, А., Маковійчук, О., Гатрич, І. (2022). Проблема цифрової компетентності вчителів при викладанні мистецьких дисциплін в умовах дистанційного навчання. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 222–229, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.34>

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Наука як сфера людської діяльності. Поняття про науку та наукознавство. Наукова школа. Специфіка науково-дослідницької діяльності студентів та викладачів ЗВО.

Психологія і технологія наукової творчості. Організація творчої діяльності. Робочий день науковця. Наукова комунікація. Робоче місце науковця (оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності).

Методологія та методи наукових досліджень. Методологія дослідження. Види методології: фундаментальна або філософська методологія, загальнонаукова методологія, часткова (конкретно наукова) методологія. Методи і техніка дослідження. Використання методів наукового пізнання: методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень; методи теоретичних досліджень. Застосування логічних законів і правил у наукових дослідженнях.

Система роботи студента-магістранта над науковим дослідженням у галузі педагогіки. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Робота над підготовкою публікацій, рефератів, доповідей, тез, статей: особливості, методика підготовки та оформлення публікації.

Організація і проведення педагогічних досліджень. Етапи педагогічного дослідження. Розробка програми дослідження. Характеристика окремих видів дослідження. Формування вибіркової сукупності. Підготовка даних до обробки. Методика обробки отриманої інформації. Аналіз та інтерпретація одержаних даних. Форма звітності про педагогічне дослідження.

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження студентів у ЗВО. Магістерська робота: загальна характеристика. Послідовність виконання магістерської роботи. Підготовчий етап роботи над магістерською роботою. Робота над текстом магістерської роботи. Заключний етап роботи над магістерським дослідженням.

Вимоги до змісту і структури магістерської роботи. Загальні вимоги до магістерської роботи. Структура магістерської роботи. Зміст наукового дослідження. Вступ, його побудова: актуальність дослідження, мета і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, наукова новизна одержаних результатів; практичне значення отриманих результатів; апробація результатів дослідження. Основна частина магістерської роботи. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.

Оформлення магістерської роботи. Мова і стиль магістерської роботи. Загальні вимоги до оформлення магістерської роботи. Нумерування сторінок. Подання текстового матеріалу. Посилання на джерела. Ілюстрації. Таблиці. Формули. Складання списку використаних джерел. Оформлення додатків

магістерської роботи.

Порядок захисту магістерської роботи. Підготовка до захисту магістерської роботи. Підготовка виступу. Виготовлення наочності за результатами дослідження. Рецензування магістерської роботи. Процедура прилюдного захисту магістерської роботи.

Література:

1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278с.
2. Данильян О.Г., Дзьобан О.П. Методологія наукових досліджень. К., 2018. 368с.
3. Іванчук М.Г., Федірчик Т.Д, Романюк С.З., Шевчук К.Д., Предик А.А. Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта. Чернівці: Чернівецький національний університет. 2021. 60 с.
4. Кислий В.М. Організація наукових досліджень. К.:Українська книга, 2018, 224 с.
5. Колесников В.М. Основи наукових досліджень. Полтава, 2019,144с.
6. Ладанюк А.П., Власенко Л.О. Методологія наукових досліджень / навчальний посібник. К.: Ліра, 2018, 352с.
7. Науково-дослідна робота студентів і методологія педагогічних досліджень: Навчальний посібник / Укл.: Т.Д. Федірчик, А.А. Предик. Чернівці: Рута, 2004, 72с.
8. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів. Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Колектив авторів: М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, К.К.Потапенко, З.М. Шалік. К.: Ленвіт, 2004, 143с.
9. Федірчик Т.Д., Предик А.А. Модульна технологія вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень». Частина 1. (Лекційний курс) / Т.Д. Федірчик, А.А. Предик. Чернівці: Букрек, 2011, 152с.
10. Федірчик Т.Д., Предик А.А. Модульна технологія вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень». Частина 2. (Семинарські заняття) / Т.Д. Федірчик, А.А. Предик. Чернівці: Букрек, 2011, 104с.
11. Федірчик Т.Д., Шульга А.В., Шевчук К.Д. Методичні рекомендації до курсу «Методологія та методика науково-педагогічних досліджень». Чернівці: РОДОВІД. 2021. 56с.
- 12.Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для вищих навч. закладів / Г.С. Цехмістрові. К.: Слово, 2003, 240с.

«ПЕДАГОГІЧНА АКМЕОЛОГІЯ»

Концептуальні основи педагогічної акмеології. Сутність та значення педагогічної акмеології. Акмеологічна модель педагога ХХІ століття.

Акмеологічна концепція розвитку педагога. Акмеограма педагога.

Формування акмеологічної компетентності вчителя початкової школи. Сутність, зміст, основні фази та чинники формування акмеологічної компетентності вчителя. Акмеологічні технології професійної підготовки майбутніх педагогів в умовах освітнього процесу ЗВО. Акмеологічне проєктування індивідуальної траєкторії культурологічного розвитку педагога.

Творчість як феномен акмеологічного самовдосконалення професіоналізму педагога. Акмеологічне середовище у підготовці педагога-професіонала: досвід і перспективи.

Морально-етичні аспекти акмеологічної компетентності вчителя початкових класів. Сутність, структура і значення «моральної свідомості», «морального обов'язку педагога», «моральної відповідальності», «професійної честі педагога».

Професійна самореалізація: акмеологічні засади та перспективи професійної самореалізації учителя. Рефлексія: рефлексивно-творчий компонент акме-методичної компетентності вчителя.

Література:

1. Антонова О. Є. Акмеологічний підхід до визначення сутності педагогічної обдарованості. Акмеологія – наука XXI століття: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конфер. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. С. 17–22. Antonova, O. E. (2011). Akmeologichniy pidhid do viznachennya sutnosti pedagogichnoyi obdarovanosti [Acmeological approach to determining the essence of pedagogical talent].
2. Архипова С. Основи акмеології : навч. посіб. Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельн., 2009. 128 с.
3. Вакуленко В. Педагогічна акмеологія: досягнення і проблеми. Філософія освіти, № 3 (5), 2006. С. 124–133. URL : <http://www.philosophy.ua/lib/8vakulenko-fo-3-5-2006.pdf5> Vakulenko, V. (2006). Pedagogichna akmeologiya: dosyagnennya i problem [Pedagogical acmeology: achievements and challenges]. *Filosofiya osvitu – The philosophy of education*, 3 (5), 124-133. Retrieved from <http://www.philosophy.ua/lib/8vakulenko-fo-3-5-2006.pdf5>
4. Гладкова В. М., Пожарський С. Д. Основи акмеології: підручник. Львів : Новий Світ, 2017. 320 с. Gladkova, V. M., Pozharskiy, S. D. (2007). *Osnovi akmeologiyi* [Fundamentals of acmeology]. Lviv, Ukraine : Novy svit
5. Гладкова В. Основи акмеології : підручник / ред.: С. Пожарський, В. Гладкова. Львів : Новий світ, 2011. 319 с.
6. Гордійчук О.Є. Професійне та особистісне становлення вчителя ЗЗСО в умовах формальної та неформальної освіти в Україні // The XXXII International Scientific and Practical Conference «Modern development of science and the latest perspectives», August 16 – 19, 2022, Vancouver, Canada. С.166-172 https://isg-konf.com/uk/modern-development-of-science-and-the-latest-perspectives/?utm_source=eSputnik-

[promo&utm_medium=email&utm_campaign=NEW-EN+UKR-Sbornik_materialov_konferencii_dostupen&utm_content=1135836218](#)

7. Дубасенюк О.А. Професійно-педагогічна освіта: сучасний вимір // Акмедосагнення науковців Житомирської науковопедагогічної школи: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – С. 26-67. <https://core.ac.uk/download/pdf/78394001.pdf>
8. Сидорчук, Н.Г., 2014. Розвиток акмеологічної науки як одна із умов підвищення якості освіти. В: О. А. Дубасенюк, ред. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, с. 321-335.

«ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ»

Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів: сутність та особливості (професійна придатність та готовність до педагогічної діяльності). Психологічна структура педагогічної діяльності. Психологічна компетентність і психологічна культура вчителя. Психологічний супровід діяльності учителя початкових класів в умовах НУШ. Психологічна характеристика професійних та особистісних якостей вчителя. Проблеми адаптації молодого вчителя до педагогічної діяльності. Психологічні засади партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу. Рефлексія та саморефлексія у професійній педагогічній діяльності. Конфлікти у професійній педагогічній діяльності та шляхи запобігання їх виникнення. Професійна деформація педагога, проблеми професійних деструкцій. Розвиток успішної «Я-концепції» учителя у педагогічній діяльності.

Література:

1. Безпечний простір, Онлайн-курс EdEra про організацію безпечного психосоціального освітнього простору для вчителів і дітей, <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/636>
2. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 2. - Чернівці: Букрек, 2015 - 640 с.
3. Бондарчук О. І. Психологічні умови забезпечення особистісного розвитку персоналу освітніх організацій в умовах змін: тренінгова сесія / О. І. Бондарчук // Технологія підготовки персоналу освітніх організацій до роботів умовах соціально-економічних змін: навч-метод. посіб. ; за ред. Л. М. Карамушки. — Біла Церква : КОІПОПК, 2008. — С. 85–88.
4. Гуменюк О.Є. Психологія інноваційної освіти: теоретико-методологічний аспект [Текст] : монографія / О.Є.Гуменюк ; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : Екон. думка, 2007. - 385 с. : ілюстр., табл. - Бібліогр.: с. 327-354.
5. Іванчук М. Г., Цуркан Т.Г. Зарубіжний досвід впровадження освітніх

- програм для батьків / М. Г. Іванчук, Т. Г. Цуркан // *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. – 2017. – № 7 (23). – С. 60–68.
6. Іванчук М. Г., Цуркан Т.Г. Психологія професійної діяльності вчителя початкових класів: інформаційне навчально-методичне забезпечення вивчення курсу / М.Г. Іванчук, Т.Г.Цуркан – Чернівці: Чернівець.нац. ун-т. ім. Ю.Федьковича, 2021. – 63 с.
 7. Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни <file:///C:/Users/Admin1/Downloads/GG%20prostir%20posibnyk%201%20str.pdf>
 8. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія : Навч.посібн. / Т.М.Лисянська- 2-ге вид., випр. і доп. - К.:Каравела, 2012.-264 с.
 9. Психологія педагогічної діяльності: Практикум. – Слов’янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2014. – с. 141. ISBN 978-966-1554-46-6
 10. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12799/Resilience_Manual_for_Trainers.pdf?sequence=1
 11. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. В. А. Семиченко. — Київ : Вища шк., 2012. — 335 с.
 12. Цуркан Т.Г., (2020). Інноваційна культура вчителя нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 68, 1, 128-132. http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_1/28.pdf
 13. Як говорити з дітьми про війну: поради психологів. Кілька порад щодо того, як підійти до розмови з дитиною про війну. ЮНІСЕФ <https://www.unicef.org/ukraine/stories/how-talk-to-children-about-war>
 14. The Stress Management Handbook: A Practical Guide to Staying Calm, Keeping Cool, and Avoiding Blow-Ups. By Eva Selhub, M.D.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Комплексний кваліфікаційний іспит

Комплексний кваліфікаційний іспит проводиться в тестовій формі на платформі Moodle. Бланк тестових завдань містить 50 тестів трьох рівнів складності (25/15/10 завдань відповідно). До кожного завдання пропонується 4 варіанти відповідей, з яких лише один правильний.

Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Завдання вважається виконаним правильно, якщо вибраний правильний варіант відповіді.

Завдання вважається виконаним неправильно, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них є правильний; в) відповідь не позначено взагалі.

Кількість балів, набраних за правильні відповіді, вираховується за формулою: *отриманий бал * на коефіцієнт 2,0*.

Максимальна кількість балів за результатами тестових завдань на комплексному екзамені – 100 балів.

Знання студентів оцінюються за критеріями оцінювання тестових завдань:

– **90-100 балів (високий рівень)** (більше 90% правильних відповідей) – виставляється за вибір правильної відповіді майже на всі тестові завдання, характеризує глибокі знання змісту предмета: уміння аналізувати, порівнювати, виділяти головне; відзначається системністю, послідовністю, логічністю знань, якісно сформованими практичними вміннями та навичками, програмовий матеріал засвоєний на високому рівні;

– **70-89 балів (достатній рівень)** (70-90% правильних відповідей) – виставляється за вибір правильної відповіді на більшість тестових завдань, характеризує повні знання змісту предмета: вільне володіння практичними навичками; аргументоване знання матеріалу, але допускаються незначні неточності у розкритті змісту окремих тем програми;

– **60-69 балів (середній рівень)** (60-69% правильних відповідей) – виставляється за вибір правильної відповіді на більшість питань (як правило першого рівня складності); характеризує в основному оволодіння матеріалом окремих питань навчальних курсів, абітурієнт плутає поняття, невпевнений у правильності відповіді, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє встановлювати взаємозв'язок теорії з практикою.

– **50-59 балів (низький рівень)** (50% правильних відповідей) – виставляється за вибір правильної відповіді лише на окремі питання програми; що характеризує фрагментарне оволодіння теоретичними знаннями, науковими фактами, визначеннями; відсутня здатність аналізувати; не вміє оцінювати психолого-педагогічні факти та явища, встановлювати взаємозв'язок теорії з практикою.

Загальна оцінка як результат складання іспиту загалом становить 100 балів, що визначається за шкалою ECTS і переводиться у національну шкалу оцінювання.

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	80 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	70 – 79 (добре)	
D	60 – 69 (задовільно)	3 (задовільно)
E	50 – 59 (достатньо)	
FX	35 – 49 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

Захист кваліфікаційної роботи

Порядок допуску до захисту

До захисту в ЕК допускаються кваліфікаційні роботи, теми яких затверджені на засіданні кафедри, структура, зміст, якість викладеного матеріалу та його оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій кафедри, що підтверджено підписами наукового керівника та відповідним протоколом *Unichек* щодо проходження перевірки роботи на плагіат.

Негативна рецензія або відгук наукового керівника не є підставою для недопущення студента до захисту кваліфікаційної роботи.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи у ЕК здійснюється завідувачем кафедри, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище та підсумків попереднього захисту кваліфікаційної роботи на кафедрі, що має бути оформлено відповідним протоколом засідання кафедри. Допуск підтверджується візою завідувача кафедри на титульному аркуші кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота, результати перевірки якої в системі *Unichек* перевищують визначені ЧНУ показники згідно «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ імені Юрія Федьковича»

https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view, в якій виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог стандартів, до захисту в ЕК не допускаються. Рішення про це приймається на засіданні кафедри, витяг з протоколу якого подаються декану факультету для підготовки матеріалів до наказу ректора про відрахування студента.

Кваліфікаційна робота, допущена до захисту в ЕК, направляється завідувачем кафедри на рецензування.

Захист робіт публічний. До аудиторії, де проводитиметься захист, допускаються: керівник роботи, професорсько-викладацький склад кафедри, рецензент та студенти.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи не повинен перевищувати 30 хвилин, причому, для розкриття змісту дипломної роботи випускнику надається до 15 хвилин.

Захист кваліфікаційної роботи рекомендується здійснювати на засіданні ЕК у такому порядку:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові випускника, теми його кваліфікаційної роботи, а також зведених відомостей щодо підсумків виконання ним навчального плану і отримання оцінок з усіх видів навчальної роботи – до 1 хвилини;

- особиста доповідь випускника змісту кваліфікаційної роботи, включаючи суть проблеми, поставлені завдання, прийняті наукові рішення, отримані результати та їх впровадження – до 15 хвилин; при цьому випускник повинен супроводжувати свою доповідь ілюстративним матеріалом: кресленнями, графіками, таблицями, слайдами тощо, в тому числі, з використанням мультимедійних засобів;

- відповіді випускника на запитання членів ЕК – до 15 хвилин;

- оголошення секретарем ЕК відгуку керівника із стислою характеристикою діяльності випускника в процесі виконання кваліфікаційної роботи, ступеня самостійності при вирішенні поставлених завдань, його здібностей як майбутнього фахівця, можливості присвоєння кваліфікації тощо – до 1 хвилини;

- оголошення рецензентом або за його відсутності секретарем ЕК рецензії на кваліфікаційну роботу – до 1 хвилини;

- відповіді випускника на зауваження керівника кваліфікаційної роботи та рецензента – до 1 хвилини;

- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Критерії оцінки кваліфікаційної роботи

Оцінювання результатів атестації здобувачів вищої освіти освітнього рівня «Магістр» у формі виконання та захисту кваліфікаційної роботи, здійснюється в ЕК шляхом рейтингового оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи з використанням підсумкової рейтингової

оцінки.

Рейтингова система оцінювання (PCO) результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи доводиться до відома студентів, науково-педагогічних працівників – керівників кваліфікаційних робіт, голови та членів екзаменаційної комісії (ЕК).

Підсумкова рейтингова оцінка результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи в балах визначається як середньоарифметична оцінка з рейтингових оцінок голови та членів ЕК, виходячи із 100-бальної шкали з її наступним переведенням до оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A
80-89	Добре	B
70-79		C
60-69	Задовільно	D
60-59		E
35-49	Незадовільно	FX
1-34		F

Рейтингове оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи здійснюється в балах головою та кожним членом ЕК з урахуванням критеріїв та відповідних кількісних оцінок, наведених у табл. 2., враховуючи те, що кількісні оцінки в балах за кожним критерієм можуть бути менше мінімальних, наведених в зазначеній таблиці та не більше максимальних.

Таблиця 2

Оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи

Критерії оцінювання результатів виконання кваліфікаційної роботи	Мах кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Актуальність теми, її відповідність сучасним вимогам	10	- відповідає повністю	10
		- відповідає неповністю	8
		- відповідає недостатньо	6

2. Повнота, науковий рівень обґрунтування розробок та запропонованих рішень	20	- достатньо повно та обґрунтовано	20
		- недостатньо повно та обґрунтовано	16
		- неповно та недостатньо обґрунтовано	12
3. Практична цінність розробок та запропонованих рішень, їх впровадження у виробництво або навчальний процес	10	- мають практичну цінність, впроваджені у навчальний процес	10
		- частково мають практичну цінність	8
		- деякі елементи розробок мають практичну цінність, можливо їх впровадження навчальний процес	6
4. Рівень використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій при розробці та захисті кваліфікаційної роботи	10	- високий рівень	10
		- середній рівень	8
		- низький рівень	6
5. Відповідність кваліфікаційної роботи вимогам нормативних актів України, ДСТУ, якість оформлення матеріалів	10	- достатньо повна, висока якість	10
		- недостатньо повна, прийнятна якість	8
		- неповна, невисока якість	6
6. Змістовність доповіді та відповідей випускника на запитання членів ЕК під час захисту основних положень кваліфікаційної роботи	40	- доповідь та відповіді на запитання повні, послідовні, логічні	40
		- доповідь та відповіді на запитання недостатньо повні, логічні та послідовні	32
		- непослідовно та нелогічно побудована доповідь, недостатньо повні відповіді на запитання	24
Усього	100	-	x

Рейтингові оцінки, визначені за кожним критерієм, заносяться до відповідних робочих таблиць членами ЕК та її головою. При цьому до уваги беруться висновки рецензента та виставлена ним оцінка.

Обговорення результатів виконання та захисту студентами-випускниками кваліфікаційної роботи, визначення рейтингових оцінок та прийняття рішення щодо присвоєння випускнику кваліфікації з видачею диплома встановленого зразка, надання рекомендації щодо вступу до аспірантури тощо здійснюється на закритому засіданні ЕК за встановленою процедурою.

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення позитивної підсумкової рейтингової оцінки не дозволяється.

Підсумкові рейтингові оцінки результатів виконання та захисту студентами-випускниками кваліфікаційних робіт заносяться до Протоколу засідання екзаменаційної комісії з проведення захисту кваліфікаційних робіт в балах за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та шкалою ECTS, наприклад так: **90/Відм/А, 84/Добре/В, 55/Задов./Е**.

Це служить відображенням основних положень що характеризують повноту підготовки, відповідність роботи вимогам щодо присвоєння відповідної кваліфікації та видачі диплома здобувачу вищої освіти.

У випадку отримання студентом за виконання та захист кваліфікаційної роботи підсумкової рейтингової оцінки «Незадовільно» (за національною шкалою) екзаменаційна комісія визначає можливість повторного подання в подальшому до захисту доопрацьованої кваліфікаційної роботи, або необхідність затвердження нової теми і виконання нової кваліфікаційної роботи.